MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA

Hungarian Veterinary Journal
Vol. 146. No. 1. – Budapest, January 2024
Established by Prof. B. Nádaskay, 1878

Kísérletesen kiváltott heveny pancreatitis kutyában
(Dr. Szilasi Anna felvétele)

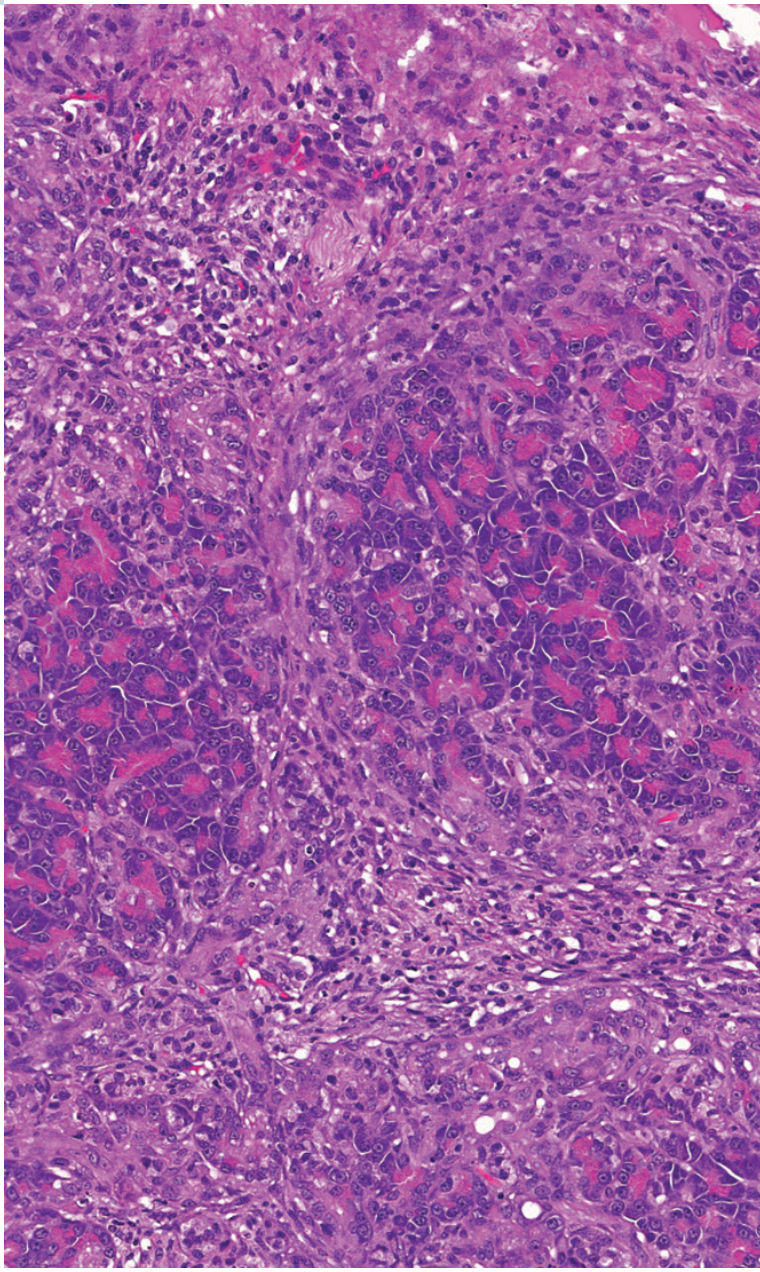

KISÁLLAT

Akut hasnyálmirigy-gyulladás kutyákban és emberekben

PARAZITOLÓGIA

A szívférgesség megelőzésének és kezelésének helyzete a magyarországi állatorvosi praxisokban

ÁLLATVÉDELEM

Az állatok eutanáziájának kérdésköre a tulajdonosok és az állatorvosok szempontjaiból megvizsgálva

EGZOTIKUS ÁLLAT

Astrovírus okozta enteritis és nephritis első megállapítása hazai strucc (*Struthio camelus*) állományban

A jó gazda gondossága jogi fogalmának értelmezése egzotikus állatok vonatkozásában

2024 / 1. 146 évfolyam
1-64. oldal
1800 Ft

TARTALOM / CONTENT

KISÁLLAT / SMALL ANIMALS

3. Kanyorszky E. T., Sterczer Á., Nabulsi S., Manczur F.: Akut hasnyálmirigy-gyulladás kutyákban és emberekben Irodalmi összefoglaló
E. T. Kanyorszky, Á. Sterczer, S. Nabulsi, F. Manczur: Acute pancreatitis in dogs and humans
Literature review

PARAZITOLÓGIA / PARASITOLOGY

23. Karancsi Z., Mazzag B., Bársony G., Szántó M., Jerzsele Á.: A szívférgesség megelőzésének és kezelésének helyzete a magyarországi állatorvosi praxisokban
Z. Karancsi, B. Mazzag, G. Bársony, M. Szántó, Á. Jerzsele: The state of heartworm prevention and treatment in Hungarian veterinary practices

ÁLLATVÉDELEM / ANIMAL PROTECTION

37. Kiss A., Fekete R., Korsós G., Bozsó D., Fodor K.: Az állatok eutanáziájának kérdésköre a tulajdonosok és az állatorvosok szempontjaiból megvizsgálva
A. Kiss, R. Fekete, G. Korsós, D. Bozsó, K. Fodor: The issue of animal euthanasia examined from the perspective of owners and veterinarians

EGZOTIKUS ÁLLAT / EXOTIC ANIMALS

51. Gál J., Marosán M., Makrai L., Andócs G., Tenk M., Lőrincz M., Ziszisz Á., Hoitsy M., Tóth T., Mándoki M.: Astrovírus okozta enteritis és nephritis első megállapítása hazai strucc (*Struthio camelus*) állományban
*J. Gál, M. Marosán, L. Makrai, G. Andócs, M. Tenk, M. Lőrincz, Á. Ziszisz, M. Hoitsy, T. Tóth, M. Mándoki: First description of astroviral enteritis and nephritis in Hungarian ostrich (*Struthio camelus*) colony*

59. Kajó C., Nemes D., Fodor K.: A jó gazda gondossága jogi fogalmának értelmezése egzotikus állatok vonatkozásában
C. Kajó, D. Nemes, K. Fodor: Interpretation of the legal concept of responsible animal ownership with regard to exotic animals

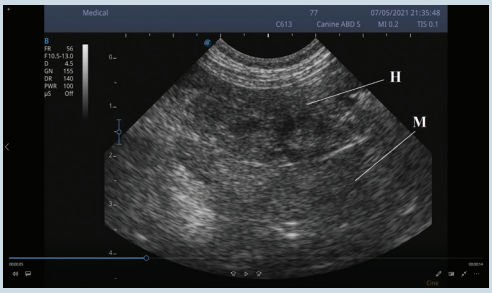

10. Pancreatitis kutyában

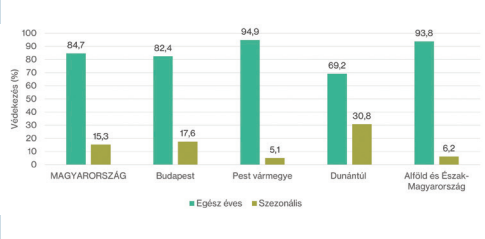

29. Szívférgesség elleni prevenció hazánkban

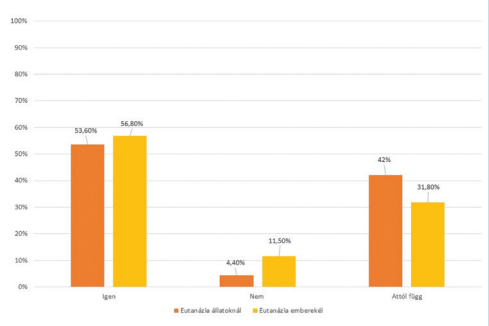

44. Az eutanázia elfogadhatósága

55. Heveny nephritis strucc-csibében

A folyóiratot indexeli és referálja/The journal is indexed and abstracted by: CAB Abstracts (CABI), Science Citation Index Expanded, Zoological Record, BIOSIS previews (Thomson Reuters), Scopus (Elsevier).
Tartalom/Contents: Current Contents – Agriculture, Biology & Environmental Sciences (Thomson Reuters)

Ingyenes mutatványszám kérhető a főszerkesztőtől/Free sample copies are available from the editor-in-chief: H-1078 Budapest, István utca 2. Hungary
Megrendelhető a fenti címen a szerkesztőségtől/ Subscription orders to the Editorial Office (address above)

**** Internet address*
(English contents pages, subscription price, etc.)
http://www.univet.hu/mal

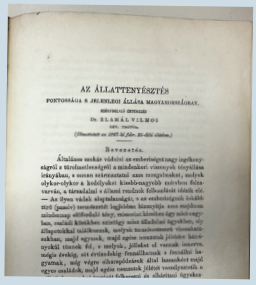

AZ ÁLLATTENYÉSZTÉS

FONTOSSÁGA S JELENLEGI ÁLLÁSA MAGYARORSZÁGON.

SZÉKFOGLALÓ ÉRTEKEZÉS

ÍRTA: ZLAMÁL VILMOS

SZ. TANÁR.

(Olvasatott az 1867 dik évi Nov. 30-dik ülésben.)

Bevezetés.

Általános szokás vélelmi az emberiségtörténet ingadozásai a tévedésekben s mindenkori vissszajövő ingadozásai irányában, s ennek eszközeinek azon rengetegeket, melyek elykor-elykor a kedélyeket kimérhetőnek mérvén fényszerűn, a társzalatai s élénd rendszek felhasználni törik elő. — Az ilyen vélelmi alapfalanságtól, s az emberiségnek leláthatott (gondos) tanulmányok legfőbbe bizonyítja azon mégfelszínt mindennap előfordulói téry, mámorzat kösöbben úgy mint egyébban, emiatt kösöbben szörnyű mint illusiónai ingyenben, vagy illapszerűkkel szálcsoszonk, mesjyek tanulmányszerű vizsgálatokban, mégfel egyszek, mégfel egyéb szemszek jóízére hátrányokkal tisztek fel, s mégyek, jóllehet el vannak ismerve, mégis évekig, sőt évtizedekig fennállhatnak s fennállni lesznek, míg végre elkerülésnek alul lassankint mégfel egyszer szabadok, mégfel egyéb szemszek jóízére vonatkoznak s elhatároz ingyenben

Zlamál Vilmos és a barmászat tudománya

A bal oldali képen Zlamál Vilmos szülőházát láthatjuk, amely a mai Csehországban, Moricében található. Akadémikusunk 1838-ban, regni veterinariusi hivatalba lépésekor még nem beszélt magyarul. A tisztség átvételét követően mind a magyar szellemiséggel, mind a nyelvvel aktívan foglalkozott, amelynek eredményeképpen hamarosan „magyarrá” vált.

Állatorvoslásunk fejlődésében elvitathatatlan érdemeket szerzett, mi pedig az 1867-ben tartott akadémiai székfoglalójában (jobb oldali kép) írtakból merítünk most, hogy örök érvényű gondolatait megismerhessük évszázados távlatból is. „Az állattenyésztés a mezőgazdaságnak alapja ; mert nem gondolható a legkisebb gazdaság sem, állatok nélkül.” (Zlamál V.)

Székfoglalójából részletesen megismerhetjük a mezőgazdaságról és a hozzá szorosan kapcsolódó állatorvosi tudományról szóló elgondolásait, amelyek megannyi reformot hoztak mind az állatorvosi oktatás, mind az állatorvoslással kapcsolatos munkák terén országunkban.

„Egy olyan tudomány [..], melynek tárgyát a gazdasági állatok képezik, mind egészségi, mind kóros állapotban. [...] mindeddig divatos elnevezése, „állatgyógyászat” [...] nem csak a betegek gyógyításáról, hanem az egészség fenntartásáról is van szó, valahányszor ezen tudományt a gyakorlatban alkalmazzuk.”

Zlamál ekkor a „barmászat” kifejezést ajánlja a fentnevezett helyett, amely szerinte jobban kifejezi, hogy hazánkban mind gazdasági, mind társadalmi szempontból mely állatokkal (haszonállatokkal) kell komolyan foglalkozni. A gondolat, hogy a gyógyítás mellett az egészségmegőrzés is fontos feladat, a mai napig visszaköszön az állatorvosi hivatásban. Ugyanitt olvashatjuk, hogy a cél az, hogy „az ésszerű gazdálkodás megállapíttassék, és lételünk s jólétünk biztosíttassék”.

A barmászat Zlamál véleménye szerint ekkor már a tudományosság „olyan magas polczán áll, mint bármely más szaktudomány.” Ennek megfelelően tárgykörében számtalan elméleti és gyakorlati tárgyat találhatunk, amelyekről most rövid listát adunk közre.

Természetrajz (hist. naturalis), állatboncztan, éptan, természettan, élettan (biotica). Az egészséges állat külsejére, belsejére és működésére vonatkozó ismeretek után következzék a kórtan (pathológia), amelynek alapja a kórboncztan (anatomia pathologica), amely a betegségek lefolyása alatt észlelhető változásokról szól, a gyógytan (therapia), amely az egészség helyreállítását célzó intézkedésekkel foglalkozik, majd a gyógyszertan (pharmacologia), a gyógyítás során használt szerekkel foglalkozó tudományág. Nem kevésbé fontos a sebészet, a szülészet, a patkolástan, a természetrajz (vagy állattan), a vegytan, fűvészettan vagy a törvényszéki barmászat.

Zárszóként szerepeljen itt a székfoglaló utolsó mondatának részlete: „Ez az egyetlen, de biztos út, melyen haladnunk kell, hogy [...] Magyarhonunk [...] virágzó, szabad és hatalmas ország legyen. – A mit szíve mélyéből óhajt a szerző”

Forrás:

Zlamál, Vilmos: Az állattenyésztés fontossága s jelenlegi állása Magyarországon : Székfoglaló értekezés. Pest, 1867.

Winkler Bea

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF
Dr. BALKA Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD
Dr. Abonyi Tamás
Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál
Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor
Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál
Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György
Dr. Fodor László, Dr. Gál János
Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor
Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos
Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter
Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc
Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla
Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor
Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor
Dr. Seregi János, Dr. Solti László
Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István
Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás
Dr. Varga János, †Dr. Vetési Ferenc
Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR
Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE
H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
Telefon/fax: (36-1) 341-3023
Internet: http://www.univet.hu/mal
E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
H-1223 Budapest, Park u. 2.
Telefon: (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 362-8104
Internet: www.agrarlapok.hu
E-mail: info@agrarlapok.hu
Felelős kiadó: Bozzay Péter ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE
Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8130
Telefax: (36-1) 470-0410
E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesüléseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV
made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ
Kismarosi Réka

NYOMÁS
Zemplén-Vektor Kft.
3900 Szerencs, Csalogány köz 5.

INDEX: 25531
HU ISSN 0025-004X (Nyomtatott)
HU 3003-9924 ISSN (Online)

A KIADÁST TÁMOGATJA (SPONSORED BY)
Agrárminisztérium
MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága

LAPTULAJDONOS
AGRÁRMINISZTÉRIUM

KIADÓ
HERMAN OTTÓ INTÉZET NONPROFIT KFT.

146. / 3–22.

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA | 2024. JANUÁR

https://doi.org/10.56385/magyallorv.2024.01.3-22

Acute pancreatitis in dogs and humans

Literature review

E. T. Kanyorszky[1]
Á. Sterczer[1*]
S. Nabulsi[2]
F. Manczur[1]

1. Állatorvostudományi Egyetem, Belgyógyászati Tanszék és Klinika, H-1078 Budapest, István utca 2.

2. Clinique vétérinaire de la chapelle St Mesmin, Orléans, France

**e-mail: sterczer.agnes@univet.hu*

Akut hasnyálmirigy-gyulladás kutyákban és emberekben Irodalmi összefoglaló

Kanyorszky Eszter Tünde[1], Sterczer Ágnes[1*], Sami Nabulsi[2], Manczur Ferenc[1]

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők összefoglalójukban bemutatják az emberek és a kutyák heveny hasnyálmirigy-gyulladásával kapcsolatos aktuális szakirodalmi ismereteket. A heveny hasnyálmirigy-gyulladás gyakori megbetegedés, amely mindkét fajban rendkívül súlyos következményekkel járhat. A kórlefolyás és a gyógykezelés a két fajban hasonló, így a kutya állatmodellként használható a humán akut pancreatitis vizsgálatában. A betegség gyógykezelése során nagyon fontos a minél korábban elkezdett enteralis táplálás. Az erre használt diéta többnyire kis zsírtartalmú, azonban az eddigi szakirodalom alapján a diéta összetételére vonatkozóan még nem történtek vizsgálatok kutyában, és emberben is csak kevés adat áll rendelkezésre.

SUMMARY

In this literature review the authors summarise the current knowledge about acute pancreatitis in dogs and humans. The authors compare the similarities and differences of acute pancreatitis in the two species, including aetiology, pathomechanism, symptoms, diagnostic procedures (haematologic and serum biochemistry examination, including the measurement of specific enzymes, diagnostic imaging, histology) and the difficulties of obtaining the correct diagnosis. They also summarise the current medical and nutritional management, and the different scoring systems used to predict the prognosis of the disease.

Acute pancreatitis is a common disease in both species with possible severe consequences such as systemic inflammatory response syndrome (SIRS) or multiorgan dysfunction syndrome (MODS). Due to the nonspecific symptoms it is sometimes difficult to identify the disease. Diagnosis is often established by the presence of two of the three following criteria: clinical signs of gastrointestinal disease (e.g vomiting, abdominal pain, diarrhea, anorexia), serum amylase and/or lipase three times more than the upper border of the reference range (in humans) or an elevated canine pancreas-specific lipase (Spec cPL) in dogs, presence of characteristic signs of pancreatitis by abdominal imaging. There is no specific medication for the disease; the guidelines stress the importance of supportive treatment, especially fluid therapy to restore the normal microcirculation of the organ. As abdominal pain is often very severe the use of pain medications is always recommended. One of the main goals of the therapy is to start enteral feeding as soon as possible (in 24–48 hours in general) to provide energy to the pancreatic cells and the enterocytes. The diets used for this purpose are mostly low in fat based on empirical judgement. However, to date, the ideal composition has not been found, and no significant clinical differences have been found between the different diet compositions in any of the species. Because the clinical course and the treatment of the disease in the two species are similar, dogs can serve as a spontaneous animal model for the human disease.

KISÁLLAT

146. / 23–35.

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA | 2024. JANUÁR

https://doi.org/10.56385/magyallorv.2024.01.23-35

The state of heartworm prevention and treatment in Hungarian veterinary practices

Z. Karancsi[1]*
B. Mazzag[2]
G. Bársony[3]
M. Szántó[4]
Á. Jerzsele[1]

1. Állatorvostudományi Egyetem, Gyógyszertani és Méregtani Tanszék, H-1078 Budapest, István utca 2.

2. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest.

3. Research Flow Kft., Kaposvár

4. KRKA Magyarország Kereskedelmi Kft., Budapest

** e-mail: karancsi.zita@univet.hu*

PARAZITOLÓGIA

A szívférgesség megelőzésének és kezelésének helyzete a magyarországi állatorvosi praxisokban

Karancsi Zita[1]*, Mazzag Bálint[2], Bársony Gábor[3], Szántó Miklós[4], Jerzsele Ákos[1]

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők jelen tanulmányban kérdőíves formában felmérték a hazai állatorvosok szívférgességgel kapcsolatos megelőzési és kezelési szokásait, majd az eredményeket statisztikailag elemezve eltéréseket határoztak meg bizonyos megközelítések tekintetében. A csoportok kialakítása során szempont volt a földrajzi elhelyezkedés és a szívférgesség megelőzésére irányuló rendszeres preventív kezelés gyakorisága. Ezen felül regressziós és korrelációs vizsgálatokat is végeztek a kapott válaszokból. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a vizsgált paraméterek összefüggésben állnak az állatorvosok szívférgesség-menedzselésével kapcsolatos szokásaival.

SUMMARY

Background: Heartworm infestation is a growing problem because of the global climate change. *Dirofilaria immitis* can spread in several parts of the world as warmer climate allows the worms to develop in the biological vectors and infest their biological hosts. In the last decade, *D. immitis* not just appeared in Hungary but now it is a widespread endemic infection, therefore its proper diagnosis and management is paramount.

Objectives: The aim of this study was to evaluate the prevention and treatment habits of heartworm infestation among Hungarian veterinarians and find differences between veterinarians regarding to their geographical location, prevention and diagnostic strategies.

Materials and Methods: An online questionnaire, containing sixteen questions, was performed to assess the habits of veterinarians about the prevention and treatment of heartworm infestation in dogs and cats. From the received responses the authors made statistical analysis to determine differences between veterinarian groups, categorised by their geographical location, prevention, and diagnostic strategies.

Results and Discussion: From the 144 received questionnaires we found significant differences. Regarding the geographical location and the prevention rate categorisation there were differences between the frequency of usage of diagnostic tests, the preference of whole year prevention, the number of diagnosed cases, the heartworm prevention rate, and the treatment method. Based on regression analysis, if the veterinarians start the heartworm prophylaxis 2.6 months later than current, the ratio of diagnosed cases will be increased with 1%. In the view of these results, it is necessary to use the latest knowledge of heartworm management to prevent this infestation.

146. / 37–48.

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA | 2024. JANUÁR

https://doi.org/10.56385/magyallorv.2024.01.37-48

The issue of animal euthanasia examined from the perspective of owners and veterinarians

A. Kiss[1]
R. Fekete[2]
G. Korsós[1]
D. Bozsó[1]
K. Fodor[1*]

1. Állatorvostudományi Egyetem, Laborállat-tudományi és Állatvédelmi Tanszék H-1078 Budapest, István utca 2.

2. Gyulai Állatkórház Kft., Gyula

**e-mail: fodor.kinga@univet.hu*

Az állatok eutanáziájának kérdésköre a tulajdonosok és az állatorvosok szempontjaiból megvizsgálva

Kiss Annamária[1], Fekete Rita[2], Korsós Gabriella[1], Dorottya Bozsó[1], Fodor Kinga[1*]

ÖSSZEFOGLALÁS

Az Állatorvostudományi Egyetem Laborállat-tudományi és Állatvédelmi Tanszékén készült az eutanázia témakörét vizsgáló kutatás, amelynek elsődleges célja az volt, hogy megvizsgálja a tulajdonosok és az állatorvosok viszonyát, nézetét és hozzáállását az állatok eutanáziáját illetően. A témával kapcsolatban a szerzők áttekintik az eutanázia történelmi, vallási hátterét, humán vonatkozásait, típusait, a végrehajtás során felhasználható készítményeket és a végleges altatás további szerteágazó részeit. A vizsgálat során két kérdőív készült, amelynek kérdéseit állattartók és állatorvosok válaszolhatták meg. A kutatás alatt összesen 759 kitöltött kérdőív került feldolgozásra.

SUMMARY

Background: At the Department of Laboratory Animal Science and Animal Protection of the University of Veterinary Medicine, research was carried out on the topic of euthanasia. In connection with the subject, it is important to review the historical and religious background, human aspects, its types, and the products that can be used during its implementation.

Objectives: The primary purpose of the questionnaire is to clarify the relationship and views of the owners and veterinarians regarding euthanasia.

Materials and Methods: During the study, two questionnaires were prepared, the questions of which could be answered by pet owners and veterinarians. The primary purpose of the survey is to gain insight into the owners' and veterinarians' attitudes and views on euthanasia, in order to compare the results. The research included the analysis of 759 completed questionnaires (pet owners filled out 548, veterinarians 211).

Results and Discussion: Pet owners from every age group participated in the study, most of them (32.5%) are between 18 and 30. Despite that most pet owners are familiar with the meaning of euthanasia, approximately half of them do not know the difference between active and passive euthanasia (63% and 58%). Furthermore, more than half of them find euthanasia acceptable in the case of animals (53.6%), and in the case of humans (56.8%). The pet owners are certainly influenced by the veterinarians' opinion regarding euthanasia, since 92.7% of them accept the procedure, if that is the veterinarian's suggestion. One third of the participating veterinarians (39.8%) belongs to the age group ranging from 31 to 40. Three quarter of the participants (75.8%) work with small animals. Among the participating veterinarians, 2.8% do not perform euthanasia, and 67.8% of those who do, are more or less affected by the procedure. Only 60.7% of the veterinarians who filled out the questionnaires, make pet owners sign a statement of consent before performing euthanasia. Moreover, 5.8% of them do not use any premedication before the procedure, which causes controversy from the aspect of medical morality and safety.

ÁLLATVÉDELEM

146. / 51–58.

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA | 2024. JANUÁR

https://doi.org/10.56385/magyallorv.2024.01.51-58

First description of astroviral enteritis and nephritis in Hungarian ostrich (*Struthio camelus*) colony

J. Gál[1*]
M. Marosán[1]
L. Makrai[2]
G. Andócs[3]
M. Tenk[3]
M. Lőrincz[3]
Á. Ziszisz[1]
M. Hoitsy[1]
T. Tóth[1]
M. Mándoki[5]

1. Állatorvostudományi Egyetem, Egzotikusállat és Vadegészségügyi Tanszék, H-1078 Budapest, István u. 2.

2. Autovakcina Kft., Budapest

3. Állatorvostudományi Egyetem, Járványtani és Mikrobiológiai Tanszék, Budapest

4. Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest

5. Állatorvostudományi Egyetem, Patológiai Tanszék, Budapest

**e-mail: gal.janos@univet.hu*

EGZOTIKUS ÁLLAT

Astrovírus okozta enteritis és nephritis első megállapítása hazai strucc (*Struthio camelus*) állományban

Gál János[1*], Marosán Miklós[1], Makrai László[2], Andócs Gábor[3], Tenk Miklós[3], Lőrincz Márta[3], Ziszisz Árisz[1], Hoitsy Márton[1], Tóth Tamás[1], Mándoki Míra[5]

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerzők hazánkban és a világon is elsőként írnak le avian astrovírus okozta heveny, hurutos vékonybél- és heveny, tubulushám-károsodással járó vesegyulladást növendék struccokban. A fertőzés a brojlercsirkékben már ismert „avian nephritis" kórképhez hasonló kórbonctani és kórszövettani elváltozásokat okozott a strucc-csibékben is. Az általunk megfigyelt esetben a kifejezett vesekárosodás volt jellemző, ami valószínűsíti a nephrotropizmust mutató astrovírus kórtani szerepét. A munka során azonosításra került a strucc-csibék duodenum- és vesemintáiból az avian astrovírus örökítőanyaga.

SUMMARY

Background: The pathological lesions in young chicks caused by Astro viruses are well documented in Hungarian and internationals scientific journals. The disease known in broiler chickens is called avian nephritis and includes mainly enteritis and nephritis. Based on our knowledge there is no description in the available literature about avian astrovirus induced pathological lesions in ostrich colonies kept for economic purposes.

Objectives: While examining the background of early death cases of ostrich chicks the possible role of avian Astro viral infection raised, so we proved the presence of the disease beside chicken in ostrich, as well.

Materials and Methods: During the diagnostic investigations we performed dissection, histopathology, and molecular examination on 1-2 weeks old ostrich chicks from a colony which were kept according to the technological standards.

Results and Discussion: During the dissection of the ostrich chicks, we observed nephritis with the degeneration of tubular epithelial cells beside acute catarrhal enteritis. The histopathology revealed denudation of the intestinal villi in the duodenum, degeneration and desquamation of the enteric epithelial cells and also the renal tubular epithelial cells. The samples taken from the kidney and duodenum were positive for Avian Astro Virus (AvAV) with the PCR examination and later sequencing. The detailed analysis and identification of the detected genome sequence will take place later to clarify the origin and the virus family classification.

146. / 59–64.

MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA | 2024. JANUÁR

https://doi.org/10.56385/magyallorv.2024.01.59-64

Interpretation of the legal concept of responsible animal ownership with regard to exotic animals

C. Kajó[1]
D. Nemes[2]
K. Fodor[3*]

1. Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság H-1055 Budapest, Falk Miksa u. 9-11

2. dr. Nemes Dalma egyéni ügyvéd

3. Állatorvostudományi Egyetem, Laborállat-tudományi és Állatvédelmi Tanszék, Budapest

**e-mail: fodor.kinga@univet.hu*

EGZOTIKUS ÁLLAT

A jó gazda gondossága jogi fogalmának értelmezése egzotikus állatok vonatkozásában

Kajó Cecília[1], Nemes Dalma[2], Fodor Kinga[3*]

ÖSSZEFOGLALÁS

A jó gazda gondossága nemcsak jogi, hanem szakmai fogalom is. A szerzők a Bojtár Telefonos Állatvédelmi Jogsegélyszolgálat Egyesületen keresztül adatgyűjtést végeztek a leadott, vagy leadni kívánt egzotikus állatok fajösszetételét, egyedszámát, és leadási okait vizsgálva. Ennek során egyértelművé vált, hogy a kínálati oldal és a kereskedelem szabályozása, elsősorban szigorítása szükséges annak érdekében, hogy ne eleve beteg egzotikus állatokat forgalmazzanak, amelyek gyógyíttatása sok esetben vállalhatatlan, vagy megoldhatatlan anyagi terhet ró mind az állattartóra, mind az ennek következtében leadott állatokat befogadó, egzotikus állatok mentésével foglalkozó szervezetek számára egyaránt.

SUMMARY

Background: In 2023, the "Bojtár" Telephone Animal Protection Legal Advisory Association and the Department of Laboratory Animal Science and Animal Protection of the University of Veterinary Medicine formed a working group, which collected informative statistical data on the number of abandoned exotic animals and the reasons for their abandonment. .

Objectives: When the Animal Protection Act came into force, the concept of „responsible ownership" became part of the regulation. This legal definition is filled by professional content either by the low enforcement officers of the authority themselves for the individual animal subject in the given investigation or he/she may ask for help; appoints a forensic expert for determining the breeds and their demands for keeping environment at a given animal keeper. Filling with professional content may mean a challenge for the law enforcement officers even in case of the well-known and more popular pet animals – dogs and cats – but it may mean an even bigger challenge in case of exotic animals when even recognition of the breed needs a special knowledge.

Materials and Methods: Data from six Hungarian charities and one animal protection association were collected for one month. The results are primarily informative and attention-grabbing, no statistical analysis was performed due to the nature of the survey.

Results and Discussion: Even one month data showed shocking results: Altogether 212 exotic animals becoming a needless load mainly due to imprudent purchase, becoming unnecessary, becoming ill, animals not to be kept further or result of a not expected increment could be seen by the NGO-s, which resulted in 10 million Hungarian expense for the receiving NGOs during one single month. During the data collection it became quite clear that regulation of the supply and the market is inevitable – i.e., aggravation – in order to avoid selling of diseased exotic animals, as their veterinary costs and keeping mean an extra burden for the owner and the treatment and keeping of the abandoned animals mean a too heavy burden for the NGO-s rescuing exotic animals.